

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра _____

ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ЧНУ імені В. Даля
Ольга ПОРКУЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

П1 ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА (ОЗНАЙОМЧА)

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти _____

бакалавр

(бакалавр, магістр)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
Здоров'я людини	01 Освіта / Педагогіка	017 Фізична культура і спорт	Фізична культура і спорт: інклюзивність та освіта

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

Дисципліни, що забезпечують		
Семестр	Найменування дисципліни	Найменування теми
I	Вступ до спеціальності	Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності. Програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури. Законодавча база фізичної культури та спорту в Україні. Характеристика професійної діяльності фахівців фізичної культури і спорту тощо.
I	Безпека життєдіяльності, основи охорони праці, цивільний захист	Набуття здобувачем вищої освіти знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у здобувачів освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку.
I	Гімнастика з методикою викладання	Вивчення курсу сприяє засвоєнню професійних умінь в процесі опанування різноманітних гімнастичних вправ; розвитку фізичних якостей, необхідних в професійній діяльності майбутнього фахівця з фізичної культури; опанування практичними навичками з організації та проведення спортивно-масових заходів з гімнастики, занять з різними групами населення та змагань з видів гімнастики.
II	Педагогіка	Визначає зміст підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту – учителів фізичної культури, тренерів, інструкторів, керівників спортивних секцій.
II	Легка атлетика з методикою викладання	Набуття здобувачами теоретичних і практичних знань, умінь, навичок викладання видів легкої атлетики, які входять до програми з фізичного виховання загальноосвітніх шкіл, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, коледжів, середніх та закладів вищої освіти усіх рівнів акредитації.

1. ОПИС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ (ОЗНАЙОМЧОЇ)

1.1. Організація проведення виробничої практики (ознайомчої)

Мета полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти з основними напрямками роботи спортивних секцій загально-освітніх закладах, дитячо-юнацьких спортивних шкіл (ДЮСШ); ознайомлення з їх структурою, обов'язками посадових осіб, а також сформувати уявлення про майбутню спеціальність. Поєднання теоретичної підготовки здобувачів освіти із спеціальних, психолого-педагогічних дисциплін із практичним застосуванням набутих знань у спортивно-масовій, тренувальній діяльності включаючи інклюзивне навчання.

Завдання виробничої практики (ознайомчої) є:

1. Ознайомити майбутніх фахівців зі структурою організації (спортивних секцій, ДЮСШ) та посадовими обов'язками керівників та членів організацій.

2. Ознайомити майбутніх фахівців з матеріально-технічною базою закладів освіти, інклюзивних закладів освіти, спортивних секцій, ДЮСШ, оздоровчо-рекреаційні заклади / клуби / центри тощо.

3. Розширити уяву майбутніх фахівців про зміст професійної діяльності та функціональні обов'язки вчителя фізичної культури, інструктора та тренера з виду спорту, фахівців з рекреації та оздоровчо-спортивної реабілітації.

4. Розвивати вміння спостерігати, аналізувати навчально-тренувальний процес, робити висновки та передбачати перспективи його вдосконалення та сприяти дбайливому ставленню до охорони здоров'я підростаючого покоління та різних верств населення.

5. Формувати у майбутніх фахівців вміння і практичні навички організації фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи з підростаючим поколінням, юнацтвом, молоддю та розвивати інтерес до тренерської діяльності, людьми з вадами фізичного розвитку;

6. Формувати уявлення про майбутню професію.

Успішне проходження практики дозволить здобувачам вищої освіти набути наступних програмних компетентностей:

ЗК4. Здатність працювати в команді.

ЗК5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

СК14. Здатність до безперервного професійного розвитку.

В процесі вивчення дисципліни здобувач вищої освіти отримує можливість формувати та розвивати *soft skills* – здатність до навчання, вміння знаходити і структурувати матеріал, встановлювати взаємозв'язки між розрізненими елементами, здатність ефективно взаємодіяти з оточуючими людьми, досягати компромісів, творчі здібності (креативність).

1.2. Терміни, тривалість та результати навчання практики

Семестр / кіль-ть тижнів	Кількість кредитів (ECTS) / годин	Зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання*
III сем. / 2 тиж.	3,0 / 90	ПР4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення. ПР5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег. ПР9. Демонструвати готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя, проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп населення. ПР17. Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини. ПР21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

1.3. Методичні рекомендації до проходження виробничої практики (ознайомчої) та оформлення звіту

Ознайомча практика – є пасивною практикою, практиканти в більшості спостерігають за роботою фахівця, хоча можуть залучатися до виконання нескладних доручень. Вона організовується за пілотним принципом, що дозволяє за короткий термін охопити різні типи і види установ різних організаційно-правових форм.

Цей вид практики є початковим етапом набуття майбутніми фахівцями професійних знань, шлях набуття практичних умінь і навичок роботи в сфері фізичної культури і спорту з різними віковими групами.

Здобувачі вищої освіти, в процесі проходження практики ознайомлюються зі структурою, особливостями функціонування та нормативно-правовою базою організації, де проводиться практика, які відображаються у формах мети, засобах, методах організації діяльності, професійних цінностях, традиціях тощо.

Здобувачі вищої освіти проходять виробничу практику (ознайомчу) протягом 2-х тижнів у третьому семестрі за такими напрямками:

- ✓ навчально-методична та навчально-тренувальна робота;
- ✓ позакласна робота;
- ✓ робота над документацією планування та звітності.

2. ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ (ОЗНАЙОМЧОЇ)

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
Тема 1. Наставочна конференція з виробничої практики (ознайомчої)			
Лекції	Знайомство з програмою виробничої практики (ознайомчої). Ознайомлення з установчими документами та основними напрямками роботи в закладах освіти, спортивних секцій, ДЮСШ, спортивних клубів, фітнес клубів, клубів атлетичної гімнастики, громадських організацій їх структурою, обов'язками посадових осіб, а також сформуванню уявлення про майбутню спеціальність). Вимоги до оформлення індивідуального календарного плану роботи на період практики. Щоденник практики : правила його оформлення та ведення записів. Вибір виконання індивідуального завдання практики. Звіт про підсумки практики з аналізом кожної установи, організації, яку відвідав здобувач. Відгук керівника практики. Допоміжні матеріали.	Запис про заходи у щоденнику (Додаток А)	1-6
Практичні заняття	Проходження та підпис інструктажу з охорони праці та техніки безпеки під час проходження практики. Розподіл здобувачів по групах, закріплення керівників груп і баз проходження практики. Ознайомлення з базою практики, правилами внутрішнього розпорядку бази практики, робочим місцем, його матеріально-технічним оснащенням, документацією, обов'язками студента під час практики.		
Самостійна робота	Ознайомлення з робочою програмою та звітною документацією практики. Вивчення установчих документів та основними напрямками роботи в закладах освіти, спортивних секцій, ДЮСШ, спортивних клубів, фітнес клубів, клубів атлетичної гімнастики, громадських організацій їх структурою, обов'язками посадових осіб, а також сформуванню уявлення про майбутню спеціальність).		
Тема 2. Складання календарного графіку проходження практики			
Самостійна робота	Складання календарного графіку проходження практики та його узгодження з керівником практики. Внесення запису до щоденника практики. Виконання індивідуального завдання практики.	Оформлення щоденника, індивідуального календарного плану роботи на період практики	1-6

Тема 3. Інклюзивна освіта в педагогіці і практиці діяльності школи та навчально-тренувальних групах ДЮСШ тощо			
Самостійна робота	Ознайомлення практикантів із навчально-тренувальним процесом баз практики, який задовольняє освітні потреби всіх осіб включаючи осіб з особливими освітніми потребами. Співбесіда з інструктором / тренером, ознайомлення з умовами проведення фізкультурних занять / тренування, обладнанням, інвентарем, спортивним залом і спортивним майданчиком, організацією позакласної роботи з фізичної культури і спорту. Знайомство з тренерським складом бази практики.	Внесення запису до щоденника практики. Опис матеріально-технічного забезпечення бази практики в звіті, враховуючи інклюзивність навчально-тренувального процесу.	1-6
Тема 4. Спостереження відкритих тренувальних занять, вивчення процесу підготовки до тренувального процесу			
Складові тренувального процесу			
Самостійна робота	Педагогічне спостереження на тренувальних заняттях: за сприйняттям навчально-тренувальної роботи; за методами організації роботи спортсменів; за змістом окремих тренувальних занять; за методикою тренування спортсменів; за дотриманням тренером-викладачем дидактичних принципів тренування; за мовленнєвими, експресивними здібностями. Завдання та засоби підготовчої, основної і заключної частин тренувального заняття включаючи інклюзивне навчання / тренування. Розробити моторну щільність фізкультурного заняття та показники ЧСС Індивідуальна робота з дітьми, які мають дещо нижчий рівень розвитку фізичних якостей.	Внесення запису до щоденника практики. Зазначити використані під час навчально-тренувального процесу засоби та методи інклюзивного виховання у звіті практики. Розробити план-конспект заняття (Додаток Б), моторну щільність фізкультурного заняття та показники ЧСС (Додаток В)	1-6
Тема 5. Апробація (в якості помічника) підготовчої та заключної частин навчально-тренувального заняття.			
Самостійна робота	Проведення здобувачем, в якості помічника, підготовчої та заключної частин навчально-тренувального заняття, включаючи заняття з особами з особливими освітніми потребами. Надання допомоги в організації та проведенні спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів під час практики, зокрема з особами з особливими освітніми потребами. Проведення бесіди з фізичної культури та спорту в закріпленій групі. Підготовка й оформлення бесіди з фізичної культури та спорту в закріпленій групі.	Внесення запису до щоденника практики. Проведення, в якості помічника, підготовчої та заключної частин навчально-тренувального заняття	1-6
Тема 6. Документація навчально-тренувальної і змагальної діяльності в закріпленій групі.			
Практичні заняття	Ведення обліку поточної і підсумкової успішності тренувального процесу і змагальної діяльності.	Внесення запису до щоденника практики. Виконання індивідуального завдання	30
Індивідуальне завдання	Опис діяльності одного із закладів / організацій (за вибором), яку відвідав практикант.		

Тема 7. Звіт за результатами практики.			
Самостійна робота	Оформлення звітної документації практики. (Додаток Г)	Презентація діяльності однієї з установ, організації (за вибором), яку відвідав практикант	40
Підсумковий контроль		ЗАЛК	

2.2. РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Номер теми	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Всього	У тому числі				Всього	У тому числі			
		ЛК	ПЗ	Інд. завд.	С.Р.		ЛК	ПЗ	Інд. завд.	С.Р.
1	8	2	2		4	8	4			4
2	12				12	12				12
3	12				12	12				12
4	12				12	12				12
5	12				12	12				12
6	22		2	10	10	22			10	12
7	12				12	12				12
Всього	90	2	4	10	74	90	2	4	10	74

3. БАЗИ ПРАКТИКИ

Виробнича практика здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт проводиться на таких базах, як: загальноосвітні навчальні заклади, позашкільні навчальні заклади (дитячо-юнацькі спортивні школи, спеціалізовані навчальні заклади спортивного профілю), школи вищої спортивної майстерності, спортивні клуби, громадські організації, Комітети з фізичної культури і спорту, Федерації з видів спорту.

З базами практики (підприємствами, організаціями, установами будь-яких форм власності) університет завчасно укладає договори на її проведення за формою, визначеною в додатку 1 Положення про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти СНУ ім. В. Даля. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики або до п'яти років.

Базами практики можуть бути визначені заклади, що знаходяться в місті Києві, Київській області та інших областей України, незалежно від їх організаційно-правових форм власності, при умові їх належного кадрового, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення.

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно (з дозволу кафедр) підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

Для здобувачів вищої освіти – іноземних громадян бази практики передбачаються у відповідному контракті чи договорі щодо підготовки фахівців та можуть бути розташовані як на території країни - замовника на фахівців, так і в межах України.

Здобувачі вищої освіти з іноземним громадянством у встановленому порядку отримують програми та індивідуальне завдання (за наявності). Після закінчення практики вони складають звіт в порядку, встановленому кафедрою. При проходженні практики в межах України здобувачі з іноземним громадянством додержуються Положення про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти СНУ ім. В. Даля.

Бази практик в особі їх перших керівників разом зі СНУ ім. В. Даля несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики здобувачів вищої освіти.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Загальну відповідальність за організацію процесу практичної підготовки здобувачів вищої освіти та контроль за ним покладено на деканів факультетів.

Локальну відповідальність за навчально-методичне керівництво та виконання програм практик покладено на завідувачів відповідних кафедр СНУ ім. В. Даля.

До керівництва практикою здобувачів вищої освіти залучаються досвідчені викладачі кафедри фізичної культури і спорту.

4.1. Керівник практики від університету:

- перед початком практики контролює підготовленість баз практики та визначає потребу проведення певних заходів до прибуття здобувачів вищої освіти на практику;

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед початком практики:

 - ✓ інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання здобувачам вищої освіти (практикантам) необхідних документів (направлення, програма, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання);

 - ✓ інформує здобувачів освіти про місце, строки проведення практики та форми звітування;

- повідомляє здобувачів вищої освіти про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі, а саме: подання письмового звіту про проходження здобувачем практики, оформлення виконаного індивідуального завдання, щоденник практики, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;

- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту здобувачів вищої освіти та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;

- у складі комісії приймає заліки з практики;

- подає завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики здобувачів вищої освіти.

4.2. Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує *випускова кафедра*, разом з керівниками від баз практики, які здійснюють наступні заходи:

- розробляють програму практики і при необхідності доопрацьовують її, але не рідше, ніж один раз на три роки;

- складають розподіл здобувачів вищої освіти за базами практики з урахуванням замовлень на підготовку фахівців та їх майбутнього місця роботи після закінчення навчання;

- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;

- відслідковують своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики;

- розробляють тематику індивідуальних завдань (відповідно до затвердженої програми практики підготовки фахівців) та надають методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів необхідних для її виконання;

- проводять обов'язкові консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;

- обговорюють підсумки та аналізують виконання програм практики на засіданні кафедри фізичної культури і спорту;

- приймають захист звітів про практику у складі комісії, на підставі чого оцінюють результати практики здобувачів вищої освіти та виставляють оцінки.

Розподіл здобувачів вищої освіти на практику проводиться кафедрою з урахуванням замовлень на підготовку фахівців та їх майбутнього місця роботи після закінчення навчання.

Для здобувачів вищої освіти, які навчаються без відриву від виробництва, може передбачатися практика тривалістю до одного місяця. Практика може проводитися за місцем роботи здобувача вищої освіти без відриву від виробництва за індивідуальним завданням.

Обов'язки керівника та безпосередніх керівників, призначених базами практики, зазначені в окремих розділах договорів про проведення практики здобувачів освіти СНУ ім. В. Даля.

4.3. Здобувачі вищої освіти СНУ ім. В. Даля при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики від університету консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- пройти на кафедрі інструктаж з техніки безпеки і охорони праці;

- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;

- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- вести щоденник встановленої форми, в якому фіксувати обсяг та зміст виконаної за день роботи;
- регулярно спілкуватись з керівником практики від кафедри, виконувати його розпорядження та рекомендації;
- не пізніше як за день до закінчення строку практики, одержати відгук-оцінку керівника практики від підприємства (організації);
- написати, оформити та захистити звіт з практики;
- своєчасно скласти залік з практики у відповідності до системи звітності з практики.

4.4. Особливості організації практичної підготовки здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

1. Види та обсяги практик плануються у відповідності до денної форми навчання, визначаються освітньо-професійною програмою, навчальним планом і графіком освітнього процесу.

2. Всі основні пункти даної програми стосуються також здобувачів заочної форми навчання.

4. Здобувачі освіти заочної форми навчання проходять практику як правило в сесійний та міжсесійний період.

5. Проведення практики для здобувачів освіти заочної форми навчання здійснюється на базі підприємств (організацій, установ), регіональних центрів в сфері фізичної культури і спорту, закладах освіти, закладах позашкільної освіти, державного управління, а також інших допоміжних об'єктах за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі навчальних планів і програм практики.

6. Здобувачам освіти заочної форми навчання, які працюють за фахом, що відповідає спеціальності 017 Фізична культура і спорт, за якою вони здобувають вищу освіту із навантаженням не менше 0,5 ставки, практика зараховується за наявності завіреної ксерокопії трудової книжки, відповідної довідки та характеристики з місця роботи з якісною оцінкою їх професійної діяльності.

Практичну діяльність такого здобувача освіти оцінює керівник бази практики у характеристиці з місця роботи за розширеною шкалою підсумкового контролю (виставленою оцінкою за 100-бальною шкалою ЄКТС), яка використовується в університеті, а керівник практики від кафедри вносить оцінку у відомість обліку успішності здобувача та індивідуальний навчальний план.

Здобувач, який не виконав програму з практики, отримав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку при захисті звіту, направляється повторно на практику під час студентських канікул або відраховується з університету.

На здобувачів-практикантів, які порушують правила внутрішнього розпорядку та виробничої дисципліни, керівниками баз практики можуть накладатися стягнення, про що повідомляється декан факультету здоров'я людини. Декан вирішує питання подальшого проходження практики та перебування здобувача вищої освіти в університеті.

4.5. Документи виробничої практики (ознайомчої):

1. Оформлений щоденник практиканта де фіксується вся документація і щоденна робота на практиці (Додаток А).

2. **План-конспект заняття** (Додаток Б). При написанні конспекту уроку слід використовувати тричастинну (підготовча, основна, заключна частини) форму конспекту, яка містить в собі такі положення:

✓ **зміст** (детальний план заняття по частинах; вправи в конкретній термінологічній формі і згідно правил орфографії (в.п. і рухи на кожен рахунок); допускається скорочення деяких термінів);

✓ **дозування** (здійснюється запис кількості повторень вправи з певним діапазоном, наприклад, «4-6 разів» або «6-8 разів». Якщо загально-розвиваючі вправи проводяться прохідним способом, то дозування записується в кількості метрів або в часовому вимірі, наприклад, «20-25 м» або «30-40 с». Сума часу відведеного на підготовчу, основну та заключну частини заняття, повинна зійтися з загальним часом заняття (приклад: підготовча 12 хв.+ основна 26 хв. + заключна 7 хв. = 45 хв. – загальний час заняття).);

✓ **організаційно-методичні вказівки** (визначається, для якої частини тіла застосовується ця вправа: для рук і плечового пояса, для шиї, для тулуба, для нижніх кінцівок, для всього тіла; вказівки з техніки виконання вправи; правильної постави; темп виконання: повільний, помірний, середній, швидкий; спосіб показу вправи педагогом: фронтальний, «дзеркальний», бічний, спиною; на що звернути увагу при виконання вправи (помилки); особливості дихання тощо). Невід'ємними складовими плану-конспекту заняття є:

- клас / група (рівень фізичної підготовки)
- тема заняття
- мета заняття
- завдання заняття
- інвентар
- дата та час проведення

План-конспект заняття має містити: чітке і зрозуміле визначення основної мети заняття; логічність і відповідність плану заняття досягненню поставленої мети й завдання, тривалість його частин, чергування видів вправ, їх зміст, дозування, основні шиккування, перешикування і т. д.

3. **Індивідуальне завдання**. Розробка презентації (Power Point / Canva тощо) діяльності однієї з установ / організації (за вибором), яку відвідав практикант, за наступною структурою:

- назва організації.
- адреса, телефон.

- історична довідка (рік та передумови створення, ініціатори і засновники, основні етапи становлення або реорганізації).
- форма власності.
- джерела фінансування.
- нормативна база діяльності.
- задачі та функції ДЮСШ.
- зазначити кращих спортсменів, включаючи осіб з особливими потребами.

4. **Звіт** за результатами проходження практики:

- титульний лист (Додаток В);
- розділи з питання охорони праці;
- висновки (з зазначенням труднощів, що виникали під час проходження практики та особливо вдалих моментів, самоаналізом набутих під час практики знань, умінь та навичок, пропозицій та побажань щодо організації практики);
- список використаної літератури.

5. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИК

Методи, методика та технології: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності; спостереження, опитування, тестування та вимірювання у фізичній культурі і спорті; словесні, наочні та практичні методи фізичного виховання та спортивної підготовки; технології організації та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.

На кафедрі фізичної культури і спорту під час проходження практики здобувачами вищої освіти використовується система поточного (результати щоденної діяльності здобувачів) та підсумкового (результативність практики за підсумками досягнення поставлених цілей) контролю виконання окремих розділів та усієї програми практики.

Контроль знань і умінь здобувачів (поточний) з виробничої практики здійснюється безпосередньо на місцях проходження практики керівником від бази (спостереження за виконанням поставлених завдань та оцінювання відвідування, дисциплінованості, ініціативності, старанності, безконфліктності здобувачів під час роботи на місцях практики).

Контроль з боку керівника практики від закладу вищої освіти здійснюється шляхом перевірки документації практики.

Керівники проводять контроль за відвідуванням здобувачами баз практики, дотриманням ними режиму роботи, а також проходження практики відповідно встановленому графіку, що фіксується здобувачами в щоденниках з практики та підтверджується підписом керівника практики від підприємства кожен день. Перевіряються поточні записи з виконаних питань програми, а також підсумковий звіт з практики.

Звіт про практику здається на кафедру протягом **двох днів** після повернення здобувача з практики.

Захист з практики проходить перед спеціально призначеною комісією з двох-трьох осіб за участю викладача – керівника практики від університету. Рейтинг здобувача з практики визначається за 100-бальною шкалою.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Поточний контроль знань буде проводитись оцінюванням виконаних завдань під час проходження практики від **1 до 60 балів**.

Підсумковим контролем буде зарахування оформленого звіту та його захист.

Захист звіту практики – 0-40 балів. Під час захисту звіту оцінюється аргументованість, відповідальність оволодіння практичними навичками, передбаченими програмою практики.

За повністю виконані завдання здобувач може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Для денної форми навчання	Для заочної форми навчання
Робота над документацією планування та звітності	1-20	1-20
План-конспект заняття	1-10	1-10
Виконання індивідуального завдання	1-30	1-30
Захист звіту	40	40
РАЗОМ	100	

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання роботи над документацією плануванням та звітності

16-20 балів – представлено документацією плануванням та звітності в повному об'ємі;

11-15 балів – представлено документацією плануванням та звітності в повному об'ємі але містять деякі неточності;

6-10 балів – представлено документацією плануванням та звітності в повному об'ємі але містять деякі неточності;

0-5 балів – документи оформлені зі значними відхиленнями або документів не було представлено.

Критерії оцінювання плану-конспекту заняття

8-10 балів – план-конспект заняття оформлений відповідно до вимог (Додаток В), практикант грамотно спланував заняття, намітив реальні цілі, конкретні етапи заняття, дозування, організаційно-методичні вказівки для досягнення поставлених цілей, що відповідають віку та фізичній підготовленості тих хто займається, вправи вказано в конкретній термінологічній формі і згідно правил орфографії (наприклад, В.П. і рухи на кожен рахунок);

5-7 балів – план-конспект заняття оформлений відповідно до вимог (Додаток В), його зміст достатньо відображає мету, завдання, дозування, однак є зауваження до термінології опису вправ, недостатньо розкрито організаційно-методичні вказівки;

2-4 балів – план-конспект заняття оформлений наближено до вимог у додатку В, зміст заняття опосередковано відображає мету, завдання, дозування, є суттєві помилки в термінологічному описі вправ згідно правил орфографії (в.п. і рухи на кожен рахунок, частково вказано організаційно-методичні вказівки);

0-1 балів – план-конспект заняття не відповідає вимогам його оформлення у додатку В, зміст заняття не достатньо відображає мету та завдання, є суттєві помилки в термінологічному описі вправ згідно правил орфографії (в.п. і рухи на кожен рахунок, не зазначено організаційно-методичні вказівки.

Критерії оцінювання виконання індивідуального завдання

24-30 балів – зміст індивідуального завдання оформлено повністю, відповідно до зазначених вимог у п.4.5.;

16-23 балів – зміст індивідуального завдання оформлено на достатньому рівні відповідно до зазначених вимог у п.4.5.;

9-15 балів – зміст індивідуального завдання оформлено у відповідності до вимог, але не достатньо відображає результати виконання завдання;

0-10 балів – зміст індивідуального завдання наближено відображає результати виконання, або він не наданий для перевірки та оцінювання.

Критерії оцінювання захисту звіту з виробничої практики (ознайомчої)

31-40 балів – у відповіді практикант виявив всебічні, систематизовані, ґрунтовні знання, уміння їх диференціювати та уніфікувати, застосовувати правила в конкретних ситуаціях; продемонстрував здатність до творчого аналізу, узагальнення ключових положень і знань основної й додаткової літератури. Всі документи практики оформлено бездоганно;

21-30 балів – практикант виявив знання програмного матеріалу; правильно побудував відповідь, але не висвітлив ключових моментів або описав їх поверхнево. Документи практики мають методичні неточності, стилістичні, граматичні помилки;

11-20 балів – у відповіді практикант продемонстрував поверхневі знання основного програмного матеріалу, що необхідний у практичній роботі. При формулюванні базових положень допустив суттєві помилки. В документах

практики наявні значні помилки, неповні висновки, спостерігається елемент списування;

1-10 балів – відповідь практиканта поверхнева, допущені принципові помилки, які порушують логіку базових положень програмного матеріалу. Документи оформлені недбало, містять значну кількість різного виду помилок, їх вигляд неестетичний.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Арефьев В.Г., Михайлова Н.Д. Навчально-методичний посібник за Самостійна робота здобувачів під час педагогічної практики. Київ. 2015. 128 с.
2. Бекас О.О., Паламарчук Ю. Г. Фізична підготовка юних спортсменів: навч.-метод. посіб. Вінниця. ВДПУ ім. М. Коцюбинського. 2014. 151 с.
3. Волков В. Основи теорії та методики фізичної підготовки студентської молоді: навч. посібник. Київ: Освіта України. 2008. 256 с.
4. Воробйов М.І., Круцевич Т.Ю. Практика в системі фізкультурної освіти: навч. посіб. Київ: Олімпійська література. 2014. 190 с.
5. Закон України «Про фізичну культуру і спорт», від 24 грудня 1993 року № 3809-XII. – ст. 1-5, 41.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12/page#Text>
6. Кемкіна В.І., Сокирко О.С., Понаморьов В.О., Кемкін В.В. Теорія та методика підготовки спортсменів: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНТУ. 2014. 148 с.
7. Кіндрат В.К. Організація фізкультурної та спортивно-масової роботи в різних сферах суспільства: навч. посіб. Рівне: Волин. Обереги. 2015. 258 с.
8. Круцевич Т.Ю. Теорія и методика фізичного виховання. Методика фізичного виховання різних груп населення. Т.2. Київ: Олімпійська література, 2018. С. 155-174.
9. Круцевич Т.Ю., Безверхня Г.В. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення: навч. посібник. Київ: Олімпійська література. 2018. 248 с.
10. Куроченко І.П. Правові, організаційні та методичні засади фізичної культури і спорту в Україні: навч. практикум. Ірпінь: НУ ДПС України. 2016. 612 с.
11. Лист МОН України Про практичну підготовку здобувачів № 1/9-93 від 07.02.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v9-93290-09#Text>
12. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Фізична культура 6 – 9 класи. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698 URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.fizichna-kultura-6-9.pdf>
13. Навчальні програми для закладів фізичної культури і спорту з видів спорту. Олімпійські види спорту. URL: <https://mms.gov.ua/sport/dityachoyunackij-ta-rezervnij-sport/navchalni-programi-dlya-zakladiv-fizichnoyi-kulturi-i-sportu-z-vidiv-sportu/olimpijski-vidi-sportu>
14. Навчальні програми для закладів фізичної культури і спорту з видів спорту. Неолімпійські види спорту. URL: <https://mms.gov.ua/sport/dityachoyunackij-ta-rezervnij-sport/navchalni-programi-dlya-zakladiv-fizichnoyi-kulturi-i-sportu-z-vidiv-sportu/neolimpijski-vidi-sportu>
15. Олексієнко Я.І., Дудник І.О., Курінна В.В. Основні чинники здорового способу життя молоді: навч.-метод. посіб. Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2014. 175 с.
16. Положення «Про проведення практики здобувачів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від

08.04.1993 р. № 93 (зі змінами), листів Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 р. № 1/9-93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>

17. Положення про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. Наказ ректора № 103/4 від 04.06.2020 р.

18. Постанова КМУ № 993 від 5 листопада 2008 р. Про затвердження Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу. Редакція від 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993-2008-%D0%BF#Text>

19. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 017 Фізична культура і спорт. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 567. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/017-Fizkultura.sport-bakalavr.28.07.pdf>

Додаткова

1. Андреева, О. Б., Подоляка, П. С. Формування соціальних навичок майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту, фізичної терапії та ерготерапії. *Rehabilitation and Recreation* (10), 2022 с. 10–16. <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2022.10.1>

2. Блавт О. Інклюзивне фізичне виховання здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами засобами дистанційних технологій. *Іноватика у вихованні*. 2022. Вип. 15. С. 27–34. DOI: <https://doi.org/10.35619/iiu.v1i15.461>

3. Когут І., Маринич В., Чебанова К. Впровадження інклюзивного навчання у фізкультурно-оздоровчі, спортивні та інші заклади освіти. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2020. № 1. С. 117-127.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Закон України «Про вищу освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>

3. Про затвердження Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, Випуск 85 «Спортивна діяльність». Наказ Міністерства молоді та спорту України від 28.10.2016 № 4080. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v4080728-16#Text>

4. Постанова КМУ Про затвердження Положення про дитячу юнацьку-спорту школу. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993-2008-%D0%BF#Text>;

5. Наказ ММС України № 4080 від 28.10.2016 р. Про затвердження Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, Випуск 85 «Спортивна діяльність» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v4080728-16#Text>

6. Національний олімпійський комітет URL: <https://noc-ukr.org/>

ДОДАТКИ

Додаток А

Шаблон (версія 01)

Затверджений наказом ректора СНУ ім. В. Даля
10.07.2019 № 199/17

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА
ДАЛЯ

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики)

здобувача вищої освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

факультет _____

кафедра _____

освітній ступінь _____

(бакалавр, магістр)

спеціальність _____

(назва)

спеціалізація _____

(назва)

_____ курс, група _____

Здобувач вищої освіти

(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка

підприємства, організації, установи «___» _____ 20__ року

(підпис)

(посада, ініціали і прізвище відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка

Підприємства, організації, установи «___» _____ 20__ року

(підпис)

(посада, ініціали і прізвище відповідальної особи)

Основні положення практики

1. Здобувачі вищої освіти при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики від навчального закладу консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно скласти залік з практики.

2. Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності здобувача за практику - це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами, установленими навчальним закладом (щоденник, характеристика та інше), подається на рецензування керівнику практики від навчального закладу.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати розділи з питання охорони праці, висновки і пропозиції, список використаної літератури та інші. Оформляється звіт за вимогами, які встановлює заклад вищої освіти.

2.1. Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти (з диференційованою оцінкою) в комісії, призначеній завідуючим кафедрою або заступником директора навчального закладу. Комісія приймає залік у здобувачів вищої освіти на базах практики в останні дні її проходження або у вищому навчальному закладі протягом перших десяти днів семестру, який починається після практики. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку здобувача за підписами членів комісії.

2.2. Оцінка здобувача вищої освіти за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатом підсумкового контролю.

2.3. Здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики, крім переддипломної, повторно при виконанні умов, визначених закладом вищої освіти. Здобувач вищої освіти, який востаннє отримав негативну оцінку по практиці в комісії, відраховується з вищого навчального закладу.

Ознайомлений:

_____ (підпис здобувача вищої освіти)

План-конспект заняття № ____

для _____

Тема заняття: _____

Завдання: 1 _____
 2 _____
 3 _____

Місце проведення _____

Дата проведення _____ Години _____

Інвентар _____

№	Зміст заняття	Дозування	Організаційно-методичні вказівки
I. Підготовча частина			

II. Основна частина			
Заключна частина			

Педагогічні зауваження щодо проведеного уроку фізичної культури

Приклад оформлення титульної сторінки звіту про проходження практики
**СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

Факультет здоров'я людини
Кафедра фізичної культури і спорту

ЗВІТ

про проходження _____ практики
(назва виду практики)

Здобувача (чки) вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

освітній ступінь _____
(бакалавр, магістр)

спеціальність _____
(назва)

освітня програма _____
(назва)

_____ курс, група _____

Керівник від кафедри: _____
(посада, вчене звання, науковий ступінь)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Керівник від закладу освіти / організації /
установи: _____
(посада, вчене звання, науковий ступінь)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

КИЇВ – 20__ р.